

2022-03-22

Nr. 7-04

Nr.

Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupei

Siunčiama: algis.balezentis@tm.lt; r.pletiene@tm.lt

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Baudų už vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 970 „Dėl Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto

1. Lietuvos prekybos įmonių asociacija („Asociacija“) susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Baudų už vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektu (toliau – **Nutarimo projektas Nr. 1**) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 970 „Dėl Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – **Nutarimo projektas Nr. 2**) ir žemiau teikia dėl jų savo pastabas ir pasiūlymus.

Dėl Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.4. punktu keičiamo Aprašo 28 punkto

2. Asociacijos nuomone, Aprašo 28 punkto paskutiniame sakinyje vietoje „arba“ turėtų būti „ir“:
„Jei komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas ~~arba~~ ir jų nėra nurodyta Juridinių asmenų registre, pradinis baudos dydis yra lygus 50 tūkstančių eurų (pakartotiniai pažeidus įstatymą – 100 tūkstančių eurų).“
3. Tuo atveju, jeigu komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, tačiau ši informacija nurodyta Juridinių asmenų registre, ir atvirkščiai, tokio komercinės veiklos subjekto metinės pajamos yra žinomos ir nuo jų turi būti skaičiuojamas pradinis baudos dydis.

Dėl Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.5. punktu keičiamo Aprašo 29.4 punkto

4. Asociacijos nuomone, siūlomas teisinis reglamentavimas, kad pradinis baudos dydis mažinamas iki 20 procentų tik tuo atveju, jeigu komercinės veiklos subjektas **visai negavo** jokios finansinės naudos, įskaitant išvengtus nuostolius, ir atitinkamai, kad pradinis baudos dydis didinamas iki 20 procentų, jeigu komercinės veiklos subjektas gavo **bet kokią** finansinę naudą, prieštarauja NKVVDĮ 13 str. 4 d., o taip pat atsakomybės proporcingumo principui.
5. Aiškindamas Konstitucijoje įtvirtintą teisinės valstybės principą Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad šis principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, *inter alia*: <...> jeigu šios teisinės priemonės yra susijusios su sankcijomis už teisės pažeidimą, tai minėtos sankcijos turi būti proporcingos padarytam teisės pažeidimui; teisiškai reguliuojant visuomeninius santykius privalu paisyti prigimtinio teisingumo reikalavimų,

apimančių *inter alia* būtinumą užtikrinti asmenų lygybę įstatymui, teismui ir valstybės institucijoms ar pareigūnams¹. Konstituciniai teisingumo ir teisinės valstybės principai neleidžia nustatyti už teisės pažeidimus tokių nuobaudų, taip pat ir tokio dydžio baudų, kurios būtų akivaizdžiai neproporcingos (neadekvačios) teisės pažeidimui bei siekiamam tikslui². Įstatymuose nustatomos baudos už įstatymų pažeidimus turi būti tokio dydžio, koks yra būtinas siekiant teisėto ir visuotinai svarbaus tikslo – užtikrinti įstatymų laikymąsi, nustatytų pareigų vykdymą³.

6. Priėmus Aprašo 29.4. punktą, pradinis baudos dydis būtų didinamas iki 20 procentų net tuo atveju, kai pažeidimas pasireškia 1 ct. nuolaidos nepritaikymu 5 vartotojams, nes būtų konstatuojama, kad komercinės veiklos subjektas gavo 5 ct. dydžio finansinę naudą. Taigi, Aprašo 29.4. punkte siūlomu įtvirtinti teisiniu reglamentavimu iš esmės būtų paneigta NKVVDĮ 13 str. 4 d. nuostata, reikalaujanti atsižvelgiant į komercinės veiklos subjekto gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius, kurie atariamame pavyzdyje kaip tik yra nereikšmingi, ir todėl 5 ct. dydžio finansinė nauda turėtų būti pagrindas pradinį baudos dydį mažinti iki 20 procentų, o ne jį didinti.
7. Taip pat yra akivaizdu, kad nereikšmingos finansinės naudos gavimą pripažinimas pagrindu pradinį baudos dydį didinti iki 20 procentų reikštų padarytam teisės pažeidimui neproporcingos sankcijos nustatymą, o tai prieštarauja Konstitucinio Teismo jurisprudencijai.
8. Aukščiau nurodytų argumentų pagrindu siūlome Aprašo 29.4. punktą išdėstyti taip:

„29.4. komercinės veiklos subjekto gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius (dėl neteisėtų veiksmų atsiradusį faktinį komercinės veiklos subjekto turtinės padėties pagerėjimą ar išvengtus nuostolius):

29.4.1. jeigu komercinės veiklos subjektas negavo jokios finansinės naudos, įskaitant išvengtus nuostolius, ar gauta finansinė nauda ar išvengti nuostoliai, atsižvelgiant į visas finansinės naudos ar išvengty nuostolių dydžio atžvilgiu reikšmingas aplinkybes, yra nereikšmingo dydžio, pradinis baudos dydis mažinamas iki 20 procentų;

29.4.2. jeigu komercinės veiklos subjektas gavo reikšmingo dydžio finansinę naudą ar išvengė reikšmingo dydžio nuostolių (atsižvelgiant į visas finansinės naudos ar išvengty nuostolių dydžio atžvilgiu reikšmingas aplinkybes), pradinis baudos dydis didinamas iki 20 procentų;“

Dėl Nutarimo projektu Nr. 1 6.5. tvirtinamo Aprašo punkto

9. Asociacijos pastabos dėl Nutarimo projektu Nr. 1 tvirtinamo Baudų už vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus dydžio nustatymo tvarkos aprašo 6.5. punkto yra analogiškos pateiktoms dėl Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.5. punktu keičiamo Aprašo 29.4 punkto.

Pagarbiai

Direktorė

Rūta Vainienė

¹ Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas

² Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2001 m. spalio 2 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai

³ Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d. nutarimas